

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 12 grudnia 2022 r.
(OR. en)

15946/22

MOG 140
COPS 609
CFSP/PESC 1707
COHAFA 120
RELEX 1720
YEMEN 2

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Dotyczy: Konkluzje Rady w sprawie Jemenu

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie Jemenu, przyjęte przez Radę na posiedzeniu, które odbyło się 12 grudnia 2022 r.

KONKLUZJE RADY W SPRAWIE JEMENU

1. W nawiązaniu do wcześniejszych konkluzji Rady w sprawie Jemenu z lat 2018 i 2019 UE uważnie i z ogromnym zaniepokojeniem śledzi rozwój sytuacji w tym kraju w kontekście utrzymującego się impasu w sytuacji politycznej. UE – od czasu ostatnich konkluzji Rady – zarówno rozszerzyła, jak i pogłębiła swoje zaangażowanie w Jemenie. UE i jej instytucje są kluczowymi podmiotami we wspieraniu międzynarodowych wysiłków pokojowych ONZ, a także w sprawach humanitarnych.
2. UE potwierdza swoje zasadnicze zaangażowanie na rzecz jedności, suwerenności, niezależności i integralności terytorialnej Jemenu oraz na rzecz wspierania wysiłków pokojowych ONZ i wysiłków mediacyjnych specjalnego wysłannika ONZ Hansa Grundberga. Obejmuje to ściśle koordynowanie działań przez specjalnego wysłannika ONZ, unijne instytucje i państwa członkowskie UE. Efekty zaangażowania UE są dodatkowo wzmacniane poprzez zapewnianie reprezentacji w kluczowych formatach międzynarodowych dotyczących Jemenu oraz poprzez współpracę z głównymi partnerami regionalnymi i międzynarodowymi. UE wspiera prezydenta Raszada al-Alimiego i jedność Rady Przywództwa Prezydenckiego.
3. Przywołując konkluzje Rady w sprawie wspólnego komunikatu pt. „Partnerstwo strategiczne z Zatoką Perską” z 20 czerwca 2022 r.¹, UE potwierdza znaczenie Jemenu w kontekście budowania partnerstwa strategicznego z państwami w regionie Zatoki Perskiej, w tym w dziedzinie globalnych potrzeb humanitarnych i rozwojowych oraz globalnych i regionalnych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa. Promowanie pokoju i stabilności, w tym bezpieczeństwa morskiego, oraz doprowadzenie do deeskalacji napięć w całym regionie Zatoki Perskiej to priorytety Unii Europejskiej. UE potwierdza ponadto swoją ambicję angażowania się w pogłębiony dialog i koordynację z podmiotami regionalnymi w celu promowania bezpieczeństwa i stabilności w regionie. Biorąc pod uwagę wpływ konfliktu w Jemenie na bezpieczeństwo i stabilność w regionie, UE wzywa podmioty międzynarodowe i regionalne do konstruktywnej współpracy ze stronami jemeńskimi i wyraża uznanie dla starań Rady Współpracy Państw Zatoki (RWPZ) i krajów sąsiadujących na rzecz wsparcia wysiłków pokojowych w Jemenie.

¹ JOIN(2022) 13 final, opublikowany w dniu 18 maja 2022 r.

4. Zaangażowanie UE w Jemenie jest związane z podstawowymi interesami i zobowiązaniami UE, do których należą m.in.: popieranie pokoju i międzynarodowego porządku opartego na zasadach; imperatyw humanitarny dotyczący wspierania ludności Jemenu; wdrażanie na całym świecie agendy dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa; znaczenie Jemenu dla kluczowych morskich szlaków dostaw energii i towarów innego rodzaju; cel, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności regionu Zatoki Perskiej, a także Morza Czerwonego i Rogu Afryki; jak również konieczność zapobieżenia dalszemu rozprzestrzenianiu się organizacji terrorystycznych.
5. UE podkreśla potrzebę podejmowania działań w kontekście imperatywu humanitarnego w ramach wspierania ludności Jemenu. Działania międzynarodowe, które obejmują m.in. niesienie pomocy humanitarnej i wspieranie rozwoju w Jemenie, nadal pozostają mocno niedofinansowane. UE jest również zdecydowana zwiększać pomoc rozwojową, w miarę postępów procesu pokojowego, oraz dalej wносить wkład w odbudowę jemeńskiej gospodarki po osiągnięciu trwałego politycznego rozwiązania konfliktu. Kluczową kwestią będzie poświęcenie dodatkowej uwagi kobietom i dziewczętom.
6. UE potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz procesu pokojowego pod przewodnictwem ONZ i na rzecz wypracowania pluralistycznego rozwiązania. Chociaż 2022 r. przyniósł oczekiwania dotyczące rozpoczęcia procesu pokojowego na podstawie rozejmu wynegocjowanego przez specjalnego wysłannika ONZ, oczekiwania te wciąż się nie zmaterializowały, nad czym UE ubolewa. UE wyraża uznanie dla konstruktywnego podejścia, jakim wykazał się rząd Jemenu podczas obowiązywania rozejmu, i dla bieżących wysiłków podejmowanych przez podmioty w regionie – zwłaszcza Arabię Saudyjską, a także Oman – w sprawie przedłużenia rozejmu. UE potwierdza swoje zdecydowane poparcie dla specjalnego wysłannika ONZ Hansa Grundberga i wzywa strony, by nadal konstruktywnie z nim współpracowały. Wysiłki muszą być ukierunkowane na trwałe zawieszenie broni; wymagają wsparcia dla propozycji specjalnego wysłannika ONZ dotyczących trójtorowego procesu ramowego (w zakresie polityki, bezpieczeństwa i gospodarki) w celu osiągnięcia sprawiedliwego i pluralistycznego rozwiązania konfliktu w Jemenie, przy pełnym, znaczącym i równym uczestnictwie politycznym kobiet na wszystkich szczeblach. Wsparcie UE opiera się na zintegrowanym podejściu obejmującym wszystkie tory tego procesu, skupiającym się na wspieraniu i koordynowaniu mediacji, a także inicjatyw na rzecz dialogu i zawieszenia broni.

7. UE wzywa Hutich do porzucenia maksymalistycznych postulatów i podjęcia konstruktywnej współpracy ze specjalnym wysłannikiem ONZ, a także podkreśla znaczenie przywrócenia i dalszego rozszerzania rozejmu oraz utrzymania – wraz ze zwiększaniem ich zakresu – wszystkich środków towarzyszących, w tym ponownego otwarcia dróg w Ta'izzie i innych jednostkach administracyjnych oraz przywrócenia dostaw paliwa do portu Al-Hudajda i wznowienia lotów komercyjnych do i z Sany.
8. UE jest zaniepokojona wygaśnięciem w dniu 2 października rozejmu, który strony uzgodniły w dniu 2 kwietnia 2022 r., i zdecydowanie potępia powtarzające się ataki na infrastrukturę portową w Jemenie przeprowadzane przez Hutich za pomocą dronów, poczynając od ataku na port w Ad-Dabbie w dniu 21 października. W związku z tym UE wzywa w szczególności Hutich do uwzględnienia apelu specjalnego wysłannika ONZ o zachowanie spokoju i powściągliwości w momencie trwania negocjacji w sprawie odnowienia i przedłużenia rozejmu. Należy położyć kres wszelkim atakom. Ataki lub groźby ataków na infrastrukturę cywilną, np. na instalacje przedsiębiorstw naftowych i żeglugę handlową działającą w regionie, są niedopuszczalne, m.in. ze względu na znaczenie bezpieczeństwa morskiego. Rada Bezpieczeństwa ONZ, która jest reprezentantem społeczności międzynarodowej w kwestiach pokoju i bezpieczeństwa, uznała atak z dnia 21 października za atak terrorystyczny. UE ponownie wyraża zaniepokojenie rozprzestrzenianiem w regionie zaawansowanych technologii raketowych i technologii dronów.
9. UE będzie nadal wspierać międzynarodową grupę roboczą ds. zaprzestania działań wojennych, w której skład wchodzi ONZ, państwa członkowskie UE, USA i inni partnerzy międzynarodowi, a także mechanizm, o który wnosi specjalny wysłannik ONZ, koordynujący działania podmiotów mediacyjnych drugiego toru. Niezbędne jest wspieranie pełnego, znaczącego i równego uczestnictwa politycznego kobiet na wszystkich szczeblach z myślą o pluralistycznych negocjacjach z udziałem wszystkich zainteresowanych stron, w tym społeczeństwa obywatelskiego, kobiet i młodzieży.
10. UE jest zaangażowana na rzecz integralności terytorialnej Jemenu i potrzeby pluralistycznego rozwiązania, popiera wysiłki prezydenta Raszada al-Alimiego i wzywa wszystkie strony, w tym Południową Radę Tymczasową, by uznały fundamentalne znaczenie jedności Rady Przywództwa Prezydenckiego dla trwałego pokoju w Jemenie.
11. W szerszym kontekście UE z zadowoleniem przyjęła pozytywne głosy oddane przez Jemen w Zgromadzeniu Ogólnym ONZ w odniesieniu do potępienia agresji Rosji na Ukrainę i podkreśliła znaczenie dalszego wspierania przez Jemen terytorialnej integralności Ukrainy i ochrony międzynarodowego porządku opartego na zasadach w ramach forów wielostronnych.

12. UE apeluje do stron konfliktu o powstrzymanie się od wszelkich wrogich działań i o pełne poszanowanie międzynarodowego prawa humanitarnego. UE wzywa strony do uwolnienia dzieci rekrutowanych przez siły zbrojne oraz do współpracy z ONZ i innymi organizacjami humanitarnymi na rzecz reintegracji tych dzieci z ich społecznościami. Strony muszą zapewnić pełną i właściwą ochronę ludności cywilnej, zwłaszcza kobiet i dzieci oraz osób należących do mniejszości, w tym mniejszości religijnych, a także migrantów, osób ubiegających się o azyl, osób wewnątrznie przesiedlonych i uchodźców w Jemenie.
13. UE jest nadal głęboko zaniepokojona katastrofalną sytuacją humanitarną w Jemenie, gdzie ponad 70 % ludności potrzebuje pomocy humanitarnej, a przeszło połowa ludności cierpi na skutek poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego. UE wzywa strony do zapewnienia pełnego, bezpiecznego, szybkiego i niezakłóconego dostępu do zaopatrzenia i personelu organizacji humanitarnych, zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym i zasadami humanitarnymi, bez dyskryminacji, dla wszystkich potrzebujących, w tym osób z niepełnosprawnościami, we wszystkich dotkniętych jednostkach administracyjnych. UE wzywa do natychmiastowego zniesienia poważnych ograniczeń administracyjnych i biurokratycznych w całym kraju, które ograniczają dostęp pomocy humanitarnej i działania na rzecz rozwoju, a także do uwolnienia obecnych i byłych członków międzynarodowego i lokalnego personelu organizacji humanitarnych. Dalsze ograniczenia, takie jak tzw. mahram (wymóg, by w przestrzeni publicznej kobietom towarzyszył krewny płci męskiej), nałożone w szczególności przez Hutich na kobiety zajmujące się pomocą humanitarną, są nie do przyjęcia.
14. UE jest zaniepokojona wpływem, jaki rosyjska agresja na Ukrainę wywiera na Jemen pod względem bezpieczeństwa żywnościowego, i poszukuje rozwiązań w celu złagodzenia konsekwencji tej wojny dla integralności łańcuchów dostaw żywności i globalnych zdolności produkcyjnych. Pomimo nowych potrzeb humanitarnych w Europie będących wynikiem rosyjskiej agresji na Ukrainę UE zwiększy pomoc humanitarną dla Jemenu na lata 2022 i 2023. Od początku konfliktu w Jemenie UE przekazała pomoc w wysokości ponad 1,3 mld EUR i pozostaje zaniepokojona tragiczną sytuacją humanitarną w tym kraju.
15. UE ponawia swój apel do wszystkich darczyńców, by przekazywali wsparcie finansowe za pośrednictwem wielostronnego systemu pomocy humanitarnej, co zapewnia dobrze skoordynowane i skuteczniejsze działania humanitarne i rozwojowe. UE w pełni popiera rolę i obecność ONZ oraz innych organizacji humanitarnych i organizacji działających na rzecz rozwoju, tak by mogły one realizować zadania we wszystkich częściach kraju.

16. Jednym z głównych czynników napędzających potrzeby humanitarne w Jemenie jest dziś stan gospodarki, który wymaga strukturalnego i długoterminowego podejścia. UE wzywa strony oraz krajowe, regionalne i międzynarodowe podmioty do zajęcia się dramatyczną sytuacją gospodarczą w Jemenie i jest wciąż gotowa i zdecydowana wspierać elementy gospodarcze w ramach wysiłków pokojowych i w kontekście długoterminowej odbudowy.
17. UE podkreśla potrzebę dalszego niezależnego i bezstronnego monitorowania i dokumentowania poważnych naruszeń praw człowieka oraz pełnego uwzględnienia kwestii odpowiedzialności i sprawiedliwości okresu przejściowego w procesie pokojowym, przypominając przy tym o kluczowej roli kobiet. Apeluje do stron w Jemenie, krajów regionu i szerzej pojętej społeczności międzynarodowej o utrzymanie tej kwestii w programie działań oraz o dalsze analizowanie możliwości ustanowienia niezależnego mechanizmu, który pozwoliłby zapobiec bezkarności w przypadku łamania i naruszania praw człowieka i zajmować się takimi przypadkami, aby nie dopuścić do dalszego cierpienia ludności Jemenu. UE wzywa strony do zapobiegania przemocy seksualnej związanej z konfliktami zbrojnymi i do przyjęcia zobowiązań dotyczących pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności.
18. UE wzywa wszystkie podmioty, w szczególności Hutich, do uwolnienia osób uprowadzonych i wszelkich osób bezprawnie lub arbitralnie przetrzymywanych. Należy położyć kres torturom, przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, w tym wobec obrońców praw człowieka i wobec dziennikarzy. UE wzywa również rząd Jemenu i Hutich do prowadzenia dalszej wymiany więźniów.
19. UE potwierdza swoje pełne poparcie dla oenzetowskiego mechanizmu weryfikacji i inspekcji dla Jemenu (UNVIM), będzie kontynuować wnoszenie wkładów finansowych i zachęca innych darczyńców, by również zapewнили wsparcie. UE wzywa rząd Jemenu i koalicję do wspierania UNVIM w prowadzeniu operacyjnych działań w zakresie inspekcji i weryfikacji w Al-Hudajdzie, Dżuddzie i Porcie Króla Abdullaha.
20. UE z zadowoleniem przyjmuje zapewnienie odpowiedniego finansowania na rozpoczęcie etapu 1 w celu zaradzenia zagrożeniom stwarzanym przez zbiornikowiec FSO SAFER. UE popiera prowadzone pod przewodnictwem ONZ wysiłki na rzecz wdrożenia uzgodnionego rozwiązania. UE wzywa Organizację Narodów Zjednoczonych do intensywniejszych wysiłków na rzecz zrealizowania planu. Zanim do tego dojdzie, przedmiotem należytej uwagi powinno być również planowanie ewentualnościowe na wypadek wycieku, pożaru lub wybuchu, ponieważ zagrożenia dla środowiska mogą mieć potencjalnie katastrofalne skutki.

21. Bezpieczeństwo morskie ma ogromny wpływ na międzynarodowy handel morski. UE jest gotowa zwiększyć swoje wysiłki, by budować zaufanie i propagować bezpieczeństwo morskie w całym regionie Zatoki Perskiej i Morza Czerwonego. Przyczyni się do tego operacja EUNAVFOR Atalanta i realizacja koncepcji skoordynowanej obecności na morzu na północno-zachodnim Oceanie Indyjskim, a także ściślejsza współpraca i koordynacja z europejską misją na rzecz morskiej orientacji sytuacyjnej w Cieśninie Ormuz (EMASOH), które to przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniają.
-